

## UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił J. Ś. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie udowodnił 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy uznał za udowodnione 25 lat 10 miesięcy stażu sumarycznego w tym 12 lat 4 miesiące i 23 dni miesięcy stażu pracy w warunkach szczególnych (uwzględniono okres od 12 lutego 1973 r. do 26 października 1976 r., od 9 listopada 1978 r. do 31 lipca 1985 r. tj. pracy w (...) (...) – 10 lat 5 miesięcy i 5 dni oraz okres służby wojskowej od 27 października 1976 r. do 14 października 1978 r.).

Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie uznano wnioskodawcy okresu zatrudnienia w O. Przedsiębiorstwie (...) (obecnie (...) Przedsiębiorstwo spółka z o.o.) ponieważ J. Ś. nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z podaną nazwą zajmowanego stanowiska oraz z powołaniem przepisów. Organ rentowy zaznaczył ponadto, że w świadectwie pracy z dnia 11 lipca 2006 r. pracodawca w punkcie 8 nie potwierdził wykonywania pracy w szczególnych warunkach w ww. okresie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że stanowisko ślusarza nie jest wymienione w wykazie jako stanowisko pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. Ś. wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury.

Odwołujący wskazał, że w okresie od 2 sierpnia 1985 r. do 9 września 1999 r. pracował na stanowisku ślusarza w O. Przedsiębiorstwie (...), a brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie może jego zdaniem przesądzać o odmowie przyznania mu uprawnień emerytalnych. J. Ś. podkreślił, że dokument w postaci kartoteki płacowej wskazuje jednoznacznie, iż w okresie zatrudnienia w ww. zakładzie pracy otrzymywał dodatek do wynagrodzenia z tytułu świadczenia pracy w szczególnych warunkach, który to dodatek nosił nazwę dodatku szkodliwego. W ocenie skarżącego brak odpowiedniej dokumentacji z zakładu pracy nie może powodować ujemnych skutków w zakresie uprawnień pracowniczych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że decyzją z dnia 17 lipca 2014 r. uwzględnił wnioskodawcy 10 lat 5 miesięcy i 5 dni z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. (od 12 lutego 1973 r. do 26 października 1976 r., od 9 listopada 1978 r. do 31 lipca 1985 r.), a decyzja ta podlegała kontroli Sądu Okręgowego w Łodzi i od której odwołanie wnioskodawcy prawomocnym wyrokiem z dnia 13 marca 2015 r. zostało oddalone. Sporną zaś decyzją do pracy w warunkach szczególnych doliczono wnioskodawcy okres służby wojskowej od 27 października 1976 r. do 14 października 1978 r. (zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r. – sygn. akt II UZP 6/13). W odniesieniu zaś do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w O. Przedsiębiorstwie (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych podtrzymał dotychczasową argumentację.

### ***Sąd ustalił następujący stan faktyczny:***

Wnioskodawca J. Ś. urodził się (...)

Wnioskodawca jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

(wniosek – akta ZUS)

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku udokumentował 25 lat i 10 miesięcy ogólnego stażu pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w wymiarze 12 lat 4 miesięcy i 23 dni.

(decyzja k.29-29 odwrót plik I akt ZUS)

W okresie od 2 sierpnia 1985 r. do dnia 9 września 1999 r. J. Ś. zatrudniony był w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. (dawniej O. Przedsiębiorstwo (...) w O.). Pracodawca w wydanym wnioskodawcy świadectwie pracy wskazał, że w całym okresie zatrudnienia J. Ś. wykonywał obowiązki pracownicze ślusarza.

(świadectwo pracy k.17 plik III akt ZUS oraz świadectwo pracy w dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy k.13)

W ww. okresie O. Przedsiębiorstwo (...) świadczyło usługi komunalne na rzecz mieszkańców O., a w jego skład wchodziły następujące zakłady: transportu i oczyszczania miasta, ciepłownictwa, gospodarki mieszkaniowej, robót budowlanych oraz współpracujący z nimi zakład prefabrykacji.

(zeznania świadka G. S. min.00:18:02 – 00:37:00 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r., płyta CD k.21)

W ww. okresie wnioskodawca pracował w następujących, podległych temu zakładowi, jednostkach:

- od 2 sierpnia 1985 r. do 23 kwietnia 1997 r. w Zakładzie (...),
- od 24 kwietnia 1997 r. do 9 września 1999 r. w D. Głównego Mechanika.

(okoliczność bezsporna)

Ww. zakład pracy nie wystawił wnioskodawcy świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych.

(zeznania wnioskodawcy min.00:37:10 – 00:40:35 w zw. z min.00:02:24 – 00:16:58 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r., płyta CD k.21)

J. Ś. został zatrudniony ww. zakładzie pracy od dnia 2 sierpnia 1985 r. Wnioskodawcy powierzono obowiązki ślusarza w pełnym wymiarze czasu pracy.

(umowa o pracę w dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy k.13)

Kolejne otrzymywane przez wnioskodawcę angaże w ww. zakładzie pracy przedstawiały się następująco:

- od dnia 1 stycznia 1988 r. wnioskodawcy powierzono obowiązki ślusarza w Zakładzie (...),
- od dnia 1 maja 1988 r. wnioskodawcy powierzono obowiązki ślusarza w Zakładzie (...) z funkcją brygadzysty prefabrykacji pracującego wspólnie z pozostałymi członkami brygady,
- od dnia 1 stycznia 1989 r. wnioskodawcy powierzono obowiązki ślusarza w Zakładzie (...),
- od dnia 20 listopada 1989 r. 28 lutego 1990 r. wnioskodawca został oddelegowany do pracy w D. Głównego Mechanika,
- od dnia 1 stycznia 1994 r. wnioskodawcy powierzono obowiązki ślusarza.

(angaże w dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy)

Zgodnie z otrzymanym przez wnioskodawcę zakresem obowiązków do zadań ślusarza w Wydziale Głównego Mechanika należało:

- konserwacja i naprawa maszyn , urządzeń oraz sprzętu budowlanego nie wymagającego zleceń na zewnątrz - znajdujących się na terenie zaplecza technicznego działu Głównego Mechanika,
- konserwacja i naprawa maszyn, urządzeń oraz sprzętu budowlanego na terenie prowadzonych budów przez (...),
- wymiana oleju i smarów przy maszynach ,urządzeniach oraz sprzęcie budowlanym,
- pobieranie materiałów z magazynu i właściwe rozliczanie ich natychmiast po wykonanej pracy określonej w punktach 1,2,3,
- współudział przy instalowaniu i uruchamianiu nowych maszyn i urządzeń oraz sprzętu budowlanego,
- konserwacja pionowych znaków drogowych na terenie miasta O.,
- instalowanie nowych znaków drogowych zgodnie z otrzymanym zleceniem,
- wykonywanie oznakowań poziomych na jezdniach,
- bezwzględne uporządkowanie terenu po wykonanych pracach,
- dokonywanie okresowych przeglądów znaków drogowych pionowych i poziomych wg określonego harmonogramu i bieżących potrzeb,
- wykonywanie innych czynności służbowych zleconych przez Głównego Mechanika.

(zakres obowiązków uprawnień i odpowiedzialności ślusarza w Wydziale Głównego Mechanika z dnia 24 kwietnia 1997 r. w dokumentacji pracowniczej wnioskodawcy k.13)

W pierwszym okresie swojego zatrudnienia w ww. zakładzie pracy wnioskodawca wykonywał obowiązki pracownicze w wydziale prefabrykatów zajmującym się produkcją krawężników drogowych (pod wydział ten podlegała zarówno ślusarnia jak i stolarnia). J. Ś. był pracującym brygadystą, a jego brygada składała się 6-7 pracowników. Wnioskodawca zajmował się naprawą węzła betoniarskiego (w skład którego wchodziły dwa silosy cementowe, mieszałdo, taśmociąg do podawania kruszywa, a także sprężarka do urządzeń pneumatycznych), kotłów parowych, naprawą tacek oraz całego osprzętu betoniarskiego.

W zakresie powierzonych obowiązków J. Ś. zajmował się także konserwacją kotłów parowych oraz węglowych. W zależności od stopnia uszkodzenia urządzenia wnioskodawca dokonywał napraw na miejscu bądź po wymontowaniu części zajmował się jej naprawą w warsztacie lub stolarni. Na hali betoniarskiej panowało duże zapylenie, a napraw taśmociągów wnioskodawca dokonywał bez względu na pogodę oraz porę roku. Po przeniesieniu wnioskodawcy do działu głównego mechanika jego obowiązki pracownicze nie uległy zmianie, a dodatkowe obowiązki jakie wykonywał w tym dziale sprowadzały się do malowania pasów na jezdni. Wnioskodawca nie zajmował się stałą obsługą , znajdującą się na terenie zakładu stacji paliw (obsługiwał ją okazjonalnie podczas nieobecności w pracy pracownika tam przydzielonego). Z uwagi na szkodliwość wykonywanych obowiązków pracowniczych J. Ś. otrzymywał pieniężny dodatek zdrowotny oraz posiłki regeneracyjne.

(zeznania wnioskodawcy min.00:37:10 – 00:40:35 w zw. z min.00:02:24 – 00:16:58 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r. , płyta CD k.21)

Wnioskodawca był zatrudniony na etacie ślusarza w ślusarni (warsztacie), a jego obowiązki pracownicze sprowadzały się przede wszystkim do wykonywania prac typowo ślusarskich związanych z przygotowaniem stolarki metalowej i konstrukcji stalowych (wnioskodawca ciął kształtowniki, przygotował konstrukcje do spawania, wykonywał prace naprawcze), a także do wykonywania prac pomocniczych w stolarni (polegających na lakierowaniu ręcznym czy też przewożeniu tarcicy z suszarni). J. Ś. był oddelegowywany czasowo do prac w innych działach, w tym do działu

prefabrykacji oraz do węzła betoniarskiego. Podczas prac na wydziale prefabrykacji wnioskodawca zajmował się przygotowaniem oraz konserwowaniem form, a także ich czyszczeniem i naprawą. Przy węźle betoniarskim J. Ś. uczestniczył w obsłudze wózka żwirowego (który wspomagał taśmociąg), a także zajmował się konserwacją silosów, wózka, taśmociągu oraz betoniarki.

W ramach prowadzonej działalności zakład pracy zajmował się wypożyczaniem sprzętu budowlanego i do zadań wnioskodawcy należało konserwowanie tych urządzeń.

J. Ś. zajmował się także montażem konstrukcji stalowych na budowach, a obowiązki te wypełniał przez połowę obowiązującego go wymiaru czasu pracy.

Dodatek zdrowotny był wypłacany pracownikom przedsiębiorstwa z uwagi na pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia (w związku z przekroczeniem dopuszczalnych norm). Zakład pracy wydawał swoim pracownikom świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych, ale charakter pracy wnioskodawcy nie kwalifikował go do wydania mu takiego świadectwa.

(zeznania świadka G. S. min.00:18:02 – 00:37:00 protokołu rozprawy z dnia 7 listopada 2016 r., płyta CD k.21)

Jednym z elementów otrzymywanego przez J. Ś. wynagrodzenia był dodatek zdrowotny. Z treści dokumentacji płacowej wnioskodawcy wynika, że dodatek ten nie był mu wypłacany stale, a jedynie w określonych miesiącach pracy.

(dokumentacja płacowa wnioskodawcy k.13)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dowodów zarówno w postaci dokumentacji osobowej ze spornego okresu zatrudnienia ubezpieczonego jak i osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań ubezpieczonego oraz zeznań świadka.

Wskazać należy, że o ile zeznający w sprawie świadek G. S. jak i wnioskodawca byli zgodni co do faktu, że obowiązki pracownicze wnioskodawcy wykonywane przez niego w spornym okresie sprowadzały się do wykonywania czynności naprawczych i konserwujących na stanowisku ślusarza, o tyle różnili się oni co do rzeczywistego czasu poświęcanego im przez J. Ś.. Wnioskodawca wskazywał, że wykonywał on przede wszystkim obowiązki pracownicze w zakładzie prefabrykatów, a dokładnie w betoniarni i w sytuacji gdy nie mógł dokonać naprawy na miejscu wykonywał ją w warsztacie, o tyle świadek wskazywał wprost, że wnioskodawca oprócz ww. czynności zajmował się także różnego rodzaju pracami co wynikało niejako ze specyfiki działalności przedsiębiorstwa.

W świetle zgromadzonego zatem materiału dowodowego nie sposób uznać zeznań wnioskodawcy co do wykonywania przez niego jedynie czynności naprawczych i konserwujących, a jedynie okazjonalnie innych czynności, za w pełni wiarygodne.

Podobnie nie sposób na podstawie kart wynagrodzeń w których wskazano, że wnioskodawca otrzymywał dodatek zdrowotny za pracę w warunkach szkodliwych, jednoznacznie wskazać by w takich warunkach pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

### **Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:**

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art.32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Stosownie do treści art.184 ust.2 ww. ustawy, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 roku, emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Prawo do emerytury na podstawie art.184 ww. ustawy przysługuje ubezpieczonemu, który na dzień wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 roku) spełnił określone w niej wymogi stażowe, a po tej dacie osiągnął wymagany wiek, niezależnie od tego czy w chwili osiągnięcia tego wieku wykonywał pracę w szczególnych warunkach, czy wykonywał inną pracę i czy pozostawał w zatrudnieniu.

Definicja ustawowa „pracy w szczególnych warunkach” została zawarta w art.32 ust.2 ww. ustawy o emeryturach i rentach. Zgodnie z tym przepisem, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Stosownie do treści art.32 ust.4 ww. ustawy wiek emerytalny, o którym mowa w ust.1 rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie którym osobom wymienionym w ust.2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Za dotychczasowe przepisy (w rozumieniu art.32 ust.4 ww. ustawy) należy uważać przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz.43), ale wyłącznie w zakresie regulowanym przez ww. ustawę o emeryturach i rentach, a więc co do wieku emerytalnego, rodzaju prac lub stanowisk oraz warunków, na jakich osobom wykonującym prace określone w ust.2 i ust.3 art. 32 tej ustawy przysługuje prawo do emerytury (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2002 roku, III ZP 30/01, OSNAP 2002/10/243 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2009 roku, II UK 31/09, Lex nr 559949). Pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku (§ 2 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze), aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Zgodnie z treścią §3 i 4 ww. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Wynikające z wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 roku, II UK 21/10, LexPolonica nr 3026684), w którym zajęto stanowisko, że „wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo-branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono bowiem konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Taki sposób kwalifikacji prawnej tychże prac nie jest

dziełem przypadku. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że O. Przedsiębiorstwo (...) świadczyło usługi komunalne na rzecz mieszkańców O. i wykonywanie na jego rzecz pracy w warunkach szczególnych powinno być rozpatrywane pod kątem działu IX (tj. prac w gospodarce komunalnej) wskazanego powyżej wykazu. Niemniej jednak biorąc pod uwagę fakt, że ww. przedsiębiorstwo było jednostką nadrzędną wobec podległych mu zakładów odpowiedzialnych za świadczenie określonego rodzaju usług, w ocenie Sądu w celu prawidłowej kwalifikacji pracy wnioskodawcy należało uwzględnić specyfikę miejsca gdzie wnioskodawca świadczył pracę. Podczas pracy na rzecz O. Przedsiębiorstwa (...) wnioskodawca wykonywał prace w Zakładzie (...) oraz w D. Głównego Mechanika. W ocenie Sądu praca wnioskodawcy w Zakładzie (...) powinna być rozpatrywana pod kątem działu V (tj. prac w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych) i ewentualnie działu XIV (tj. prac różnych) wskazanego powyżej wykazu, a jedynie praca w D. Głównego Mechanika powinna być rozpatrywana pod kątem działu IX.

Prawo do emerytury przewidziane w art.184 w związku z art.32 ustawy emerytalnej ma charakter wyjątkowy, jest odstępstwem od ogólnej reguły dotyczącej warunków przechodzenia na emeryturę, a zatem właściwe przepisy muszą być wykładane w sposób ścisły. Niedopuszczalna jest wykładnia rozszerzająca, prowadząca w konsekwencji do wypaczenia idei, że emerytura w wieku wcześniejszym jest wynikiem pracy w obciążających dla zdrowia warunkach. Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy oznacza, że pracownik nie ma powierzonych innych obowiązków jak tylko te, które dotyczą pracy w szczególnych warunkach. Istotnym warunkiem przyznania świadczenia z tytułu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach jest stwierdzenie w ramach pełnego wymiaru czasu pracy oddziaływania szkodliwych warunków na organizm pracownika. R. legis instytucji przewidzianej w art.32 ww. ustawy o emeryturach i rentach z FUS opiera się na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl §2 ust.2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja §2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778). Zaliczenie nieudokumentowanych okresów składkowych do uprawnień oraz wzrostu świadczeń emerytalno-rentowych wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 roku, II UKN 440/97, Lex 34199). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączane jest, stosownie do treści art.473§1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art.246 i 247 k.p.c.). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także gdy z dokumentów wynika co innego. W orzecznictwie (wyroki Sądów Apelacyjnych: w S. z dnia 20 września 2012 roku, III AUa 374/12 Lex 1223476, w Ł. z dnia 3 kwietnia 2013 roku, III AUa 1267/12 - Lex 1312036, w B. z dnia 17 kwietnia 2013 roku, III AUa 10430/12 - Lex 1314677) przyjmuje się, że „dowód tylko z zeznań świadków, z uwagi na szczególny i wyjątkowy charakter prawa do emerytury w obniżonym wieku, nie może przesądzać o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, zwłaszcza, gdy fakty wynikające z zeznań świadków nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji pracowniczej. Inaczej mówiąc moc dowodowa zeznań

świadców, jest tak niska, że dowody z zeznań świadków nie spełniają wymogu dowodów pewnych, jednoznacznych i precyzyjnych. Z tej zatem przyczyny na takich dowodach nie można oprzeć orzeczenia pozytywnego dla strony.” W tej kategorii spraw podkreśla się, że same zeznania świadków czy ubezpieczonego, gdy nie znajdują potwierdzenia w dokumentach pracowniczych, nie stanowią miarodajnego dowodu pracy w szczególnych warunkach.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420). Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się zatem do rozstrzygnięcia czy praca ubezpieczonego świadczona na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. w okresie od 2 sierpnia 1985 r. do 31 grudnia 1998 r. była pracą w warunkach szczególnych.

Wskazać należy, że praca wnioskodawcy w Zakładzie (...) ww. przedsiębiorstwa sprowadzała się co prawda do wykonywania napraw i konserwacji elementów węzła betoniarского czy też urządzeń takich jak kotły parowe, kotły węglowe i w związku z wykonywaniem w zakładzie tym prac o jakich mowa w dziale V wykazu A oraz brzmieniem punktu 25 działu XIV wykazu A (tj. bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie) praca wnioskodawcy była rozpatrywana jako praca wykonywana w warunkach szczególnych.

Niemniej jednak powyższych obowiązków wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Podnieść bowiem należy, że zgromadzony w sprawie materiał wskazuje, że wnioskodawca oprócz typowych czynności konserwatorskich zajmował się także czynnościami polegającymi na przygotowywaniu czy też czyszczeniu używanych w zakładzie form. Co również istotne wnioskodawca był oddelegowywany, w zależności od potrzeb przedsiębiorstwa, do innych prac czy też zakładów, a jak stwierdził sam wnioskodawca, zastępował on choćby nieobecnego pracownika należącej do przedsiębiorstwa stacji paliw.

Nawet gdyby przyjąć, że wnioskodawca zajmował się tylko pracami konserwatorskimi to zgodnie z literalnym brzmieniem punktu 25 działu XIV wykazu A musiałby wykonywać je stale na oddziale będącym w ruchu, a wobec faktu, że część napraw dokonywał w wydzielonym warsztacie (ślusarni) wykluczonym jest uznanie tej pracy za pracę wykonywaną w warunkach szczególnych.

W odniesieniu zaś do pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w oddziale głównego mechanika wskazać należy, że zgromadzony materiał wskazuje, iż w okresie tym do podstawowych obowiązków pracowniczych J. Ś. należało wykonywanie czynności związanych ze świadczeniem przez przedsiębiorstwo usług komunalnych i Sąd rozpatrywał je pod kątem prac wymienionych w dziale IX wykazu A. Biorąc zaś pod uwagę rodzaje prac wymienionych we wskazanym dziale, obowiązków pracowniczych wnioskodawcy nie można zakwalifikować jako pracy w warunkach szczególnych.

Reasumując, z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczony nie spełnia wszystkich warunków do przyznania prawa do emerytury określonych w art.184 ust.1 ww. ustawy.

Wprawdzie ubezpieczony skończył 60 lat, złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa, wykazał staż pracy na

dzień 1 stycznia 1999 roku wynoszący ponad 25 lat, jednak nie wykazał, że do 1 stycznia 1999 roku pracował co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Wobec powyższego podstawie art.477<sup>14</sup>§1 k.p.c. Sąd oddalił odwołanie.

(S.B.)

## ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.

21.11.2016 r.